

Raïm (I)

(ALDC, V, 950. El raïm, 954. Un raïm)

En aquest mapa representem la variació fonètica en català del resultat del llat. vg. RACĪMU, var. del llat. cl. RACĒMU, tant en el significat genèric de 'fruit de la vinya, conjunt dels fruits del cep o de la parra' com en el de 'cadascun d'aquests fruits', que, ja amb caràcter lexical, serà objecte d'anàlisi en el mapa 667.

RACĪMU, doncs, és l'origen de la forma primigènica raïm (cf. cast. *racimo*, oc. *rasim*, fr. *raisin*), amb pèrdua de la [z] intervocàlica (com PLACĒRE > *pla[z]er* > *plaer*, VĪCĪNU > *ve[z]í* > *veí*), i d'aquí s'han format les var. del cat. occ. *r[a]ïm* i del cat. central *r[ə]ïm*, amb la var. *r[ə]guim* 10, per inserció de [g] antihiàtica (com dial. *cuga* < *cua*) (el *DECat* dubtava sense raó de la bondat de la forma *r[ə]guim*

que enregistra el *DCVB* per a Angostrina [Cerdanya]); [rajm], per retrocés de l'accent sobre la vocal més oberta, com en [rəjm] i [rejm], aquest per tancament de la [a] en contacte amb la palatal [j], com *caïa* > *queia*, *quea*, una simplificació que explicaria [rem] (com també *rel* < *[rej] < *r[ə]il < r[ə]il), més que partint del llat. RACĒMU (*DCVB*). Finalment, el ross. *rim* és resultat d'una reducció del hiat de raïm (com *por* < *paor* < PAVÔRE, *sorra* < *saorra* < SABÛRRA). Les respostes més diferenciades de la pristina són la ross. *rim* i la mall. i men. *rem*.

Raïm és l'única variant considerada normativa des del *DG₁*, 1932.

